



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum Apostolicorum, Libri Quinq[ue]

Torres, Francisco de

Coloniae, 1573

VD16 T 1629

Cap. XIII. De Canonibus apostolorum renouatis, & interdùm citatis in Antiochena Synodo, & vndè id constet. item quomodò & vbì Synodus Ephesina Canones apostolorum citauerit nomine apostoloru[m]. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

cessè est intelligere, cum nullum alium Canonem dicere possit, aut dicant isti, qui omnia negant, quem alium Canonem dicat, si rationi & interpretibus credere nolunt. Præterea in Canone 5. citat eadem Synodus Nicena Canones Apostolorum 12. & 32. Sic enim ait Synodus de excommunicatis, siue clerici sint, siue laici: Vigeat sententia secundum Canonem, qui cauet, nè ab alijs excommunicati, ab alijs recipiantur. Atqui de laicis excommunicatis, nè ab alio recipiantur, est Canon Apostolorum 12. De clericis verò est Canon 32. Itaque Synodus Nicena Canonem vocauit hic singulari numero vnam sententiam Apostolorum duobus canonibus compræhensam. Imitata est Synodus Nicena Epistolam Zephyrini Pontificis, qui Canones Apostolorum, quos nunc habemus 85. vocat 70. sententias ab Apostolis relictas, & conferat vtrunq; Canonem, vt ipsis verbis conuictus, fateatur quodque canonibus compræhensa intelligatur: quod ego postea suo loco singularitè in pluribus exempli gratia docebo. Postremò, vt testimonia Synodi Nicenæ finiam, citauit etiam canonem Apostolorum 34. auctore & teste Iulio Pontifice in rescripto contra Orientales. Vbi inter alios Canones Nicenos ponit vigesimum tertium, in quo Synodus Nicena postquam sententiam illius Canonis Apostolorum 34. eisdem verbis renouauit, pœna à se adiecta, subiungit: Iuxta sanctorum constituta Patrum. Legat qui voluerit, & conferat vtrunq; Canonem, vt ipsis verbis conuictus, fateatur tantum esse ibi à Synodo Nicena Canonem Apostolorum. Quod si apud istos authoritas Iulij, testimonium huic Canoni Niceno 23. tribuentis, non valebit, qui omnia veterum scripta negant, quia aliter sua noua defendere non possunt: valebit saltem apud eos, qui cum canones Apostolorum non negent, libenter testimonia veritatis eorum legunt, & obseruant, quæ iisdem fortassis antea non obseruauerant. Sed de hoc canone Apostolorum 34. à Synodo Nicena citato, plura dicam paulò post.

De Canonibus Apostolorum renouatis, & interdum citatis in Antiochena Synodo, & vnde id constet. item quomodo, & vbi Synodus Ephesina Canones Apostolorum citauerit nomine Apostolorum. præterea de Canonibus Apostolorum citatis in Synodo Chalcedonensi, Gangrensi, & Carthaginensi 2. & 5. & in Synodo Africana. Rursus de Canonibus citatis nomine Apostolorum in Synodo Nicena 2. & in 8. Constantinopolitana, & in altera 8. Constantinopolitana post illam priorem 8. item in Synodo Romana sub Gregorio 7. & in Synodo Triburiensi, ac postremò in Tridentina. Cap. 14.

VEniamus iam ad Synodum Antiochenam, quæ annis 5. post mortem magni Constantini habita est, quæ quot canones sanxit, totidem canones Apostolorum & verbis & sententijs renouauit ac confirmauit. Quæ in ipso proœmio non obscure significasse & admonuisse mihi videtur,

datur, nihil se nouum statuere, sed quæ optimè statuta erant, ea se confir-
mare, cum ait: Quæ enim benè habere visa sunt, cum maiore nostra omniū
Episcoporum consideratione, iudicio & confirmatione, qui ex diuersis
prouincijs Antiochiæ conuenimus, ad notitiam vestram retulimus. Nec
hoc solum, sed in ipsis etiam canonibus interdum Canones ecclesiæ tradi-
tos, id est, Canones Apostolorum singulatim citat, Vt in Canone secundo,
quo Canonem Apostolorum 9. renouans, eum, qui communionem cum
excommunicatis habet, excommunicat: & subiungit causam tanquam qui
confundat (inquit) Canonem ecclesiæ. Canonem dicit ecclesiæ traditum à
sanctis Apostolis, qui est Canon Apostolorum 9. qui excommunicat com-
munionem habentes cum excommunicatis. Idem quoque obseruauit Zo-
narus Græcorum Canonum interpres, notatum esse hinc à Synodo Antio-
chena Canonem Apostolorum. Item in Canone 3. renouat ac confirmat
eadem Synodus Canones Apostolorum 15. & 16. Ad hos enim Canones
retulit, quod in extrema parte huius tertij Canonis addidit, excommuni-
candum esse eum, qui clericos deiectos de gradu recipit, tanquam qui le-
ges (inquit) ecclesiasticas soluat. Canones Apostolorum vocauit hic *θεομὴ*
ἐκκλησιαστικῶν, quod sint leges non scriptæ, & consuetudines traditione Apo-
stolorum ad vsum ecclesiæ institutæ. hoc enim significat, vt antè dixi, *θεομὴ*,
quo verbo frequenter Dionysius Areopagita in eadem significatione vti
solet. Clariùs adhuc in Canone 9. eadem Antiochena Synodus Canonem
Apost. 34. citat: postquam enim eisdem verbis eum repetiuit, subiungit:
Secundum veterem Patrum nostrorum Canonem. Dicant ergo nobis, qui
hic etiam fortasse Canonem Apostolorum citari negant, cuius Synodi an-
tegressæ, aut quorum Patrum Canonem veterem hic vocet? aut vocare pos-
sit? Si nullum alium reperire possunt, an non conuincuntur, citari hinc Ca-
nonem Apostolorum? hos enim Synodus meritò vocat Patres: & horum
Canonem meritò veterem, siue potiùs, antiquum & prisca originis. hoc
enim significat *ἀρχαῖον*, quo verbo vsa est Synodus. Præterea in Canone
23. Canonem Apostolorum citat, cum iubet seruari legem Ecclesiasticæ
consuetudinis de non constituendo Episcopo, nisi in conuentu Episcopo-
rum, & eorū delectu & iudicio, idque post mortem eius, qui prius erat Epi-
scopus. Est autem hæc constitutio partim in libro 8. Clementis c. 4. partim
in Canone Apostolorum 74. qui vetat Episcopo successorem eligere, quod
nihil aliud hoc sit, quam Ecclesiam facere iuris hæreditarij: nemo enim te-
stamentum facit, quo hæredem relinquat, nisi dum viuit. Præterea Cano-
nem Apostolorum 14. qui prohibet, nè Episcopus relicta ecclesia sua, ad
aliam se transferat, citat in Canone 21. cum ait, secundum Canonem iam
prius editum. nullus enim extabat eiusmodi præter illum Apostolicum.
Rursus, et si in alijs plerisque etiam canonibus non obscure ipsis verbis, qui-
bus Synodus vtitur, nihil se nouum statuere, significat: hoc tamen clariùs
adhuc facit in Can. 24. qui est Canon Apost. 41. sic enim ait: Benè habet,
oportet-

Canon Apost.
9. citatus, ac
confirmatus
in Syn. An-
tioch. c. 2.

Can. Apost.
15. & 16. con-
firmati in 3.
Canone Syn-
odi Antioch.

Can. Apost.
34. confirma-
tus, & cita-
tus in Canone
9. Syn. An-
tioch.

Ex Can. Apo-
stol. Can. An-
tioch. 23. pro-
fectus.

14. Canon
Apost. in 21.
Antiocheno
citatus.

24. Apostol.
Can. in An-
tioch. 41.

oportere bona ecclesiæ eidem ecclesiæ seruari. Benè enim habere, significat, rectè constitutum esse, Canone scilicet antiquo Apostolorum. Vnde Paschalis secundus, citans hunc Canonem, nonnullis verbis ex Antiocheno sumptis, sic ait inter decreta sua: Canonibus Apostolorum statutum est, vt omnium rerum ecclesiasticarum curam habeat Episcopus: & eas velut Deo contemplante, dispenset. Hoc enim extremum ex Canone Antiocheno sumpsit, totum tamen Apostolis tribuit.

Accedat deinceps testis Canonum Apostolorum sancta Synodus Ephesina, quæ tantæ autoritatis etiam apud Magdeb. erit, vt non sit verendum, nè naxum Synodo exprobraturi sint. Interpretabor ad verbum, quod paulò antè promisi, decretum eius ex quarta aetione: Sententia sanctæ Synodi Ephesinæ, pronunciata in causa Episcoporum Cypri. Rem (inquit) præter id quod in iure ac more ecclesiastico positum est, & præter Canones sanctorum Apostolorum inusitatam, & ad libertatem omnium pertinentem, Rheginus Coepiscopus, & cum eo Zenon & Euagrius, prouinciæ Cypri Episcopi nobis attulerunt. Vnde quia communes morbi maiori medicina opus habent, vtpotè qui plùs noceant, si nec antiqua consuetudo seruata fuerit, sed potiùs Episcopus Antiochiæ ordinationes in Cypro faciat, sicuti Episcopi Cypri tum per libellos, tum ore suo Synodo, ad quam conuenerunt, exposuere, decreuit Synodus, vt Episcopi, qui ecclesijs Cypri præsent, teneant ius suum, ab omni aliorum violentia liberum, ordinandi secundùm Canones sanctorum Patrum: & veterem consuetudinem, per seipsos suos Coepiscopos: id quod in alijs quoque diocesis, & vbiq; in omnibus prouincijs seruabitur, vt nullus Episcopus aliam prouinciã, quæ non fuerit ab ipso ortu & principio sub potestate sua, id est, suorum antecessorum, occupet: Sed potiùs si quis eam occupauit, & sub potestatem suam per vim misit, vt restituat, nè Canones Patrum violètur: & nè superbia potestatis secularis simulatione operis pij irreat: & nos libertatem paulatim amittamus, quam Dominus noster Iesus Christus omnium liberator, nobis suo sanguine donauit. Haftenùs sententia & decretum Synodi Ephesinæ. Antiqua verò & Ecclesiastica consuetudo, & Canones Apostolorum, quos Synodus Ephesina nomine Apostolorum in hoc decreto citauit, sunt Canones Apostolorum 34. & 35. vt idem Zonaras quoq; obseruauit. Hæc ergò citatio Canonum, expresso nomine Apostolorum in Synodo Ephesina, tantæ profectò antiquitatis & autoritatis est, vt hominibus alicuius iudicij & non morosis, fidem facere debeat, citari quoq; eisdem Canones Apostolorum in Synodo Nicena & Antiochena in ijs locis & canonibus, quos paulò antè obseruauimus: præsertim cū verbis ipsis Canonum inter se collatis, satis, vt opinor, id à nobis iam demonstratū sit. Sequitur, vt de Synodo Chalcedonenli videamus, quæ in Canone suo Canones quoque Apostolorum citat, vbi, quod quidam committebant, vt

Pro Canon. Apost. testis mouit Ephesina Synodi, in qua illi citantur.

Relatio hæc Episcoporum Cypri, est 1. tom. con. pag. 621. decretum autem ex alia tamen versione pag. 608.

Can. Apostol. 34. & 35. à Syn. Ephes. citati.

Can. Apost. 39. & 34. citati in can. 12. xij. Syn. Chalcedonen.

tates

tates fierent Metropoles, ex quo fiebat, vt vna prouincia in duas diuide-
retur: hoc, inquam, fieri dicit *κατὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν θεσμόν* id est, præter ius
ecclesiasticæ consuetudinis. hoc enim significare, vt antè dixi, *θεσμός*, con-
suetudinem scilicet non scriptam, id est, quod sine scripto traditum est, à
magnis authoribus est obseruatum. Quare si sextum Canonem Nicenæ
Synodi Synodus Chalcedonenfis citare voluisset, nunquàm hoc verbo vsa
esset, quod in Apostolica potiùs statuta, quàm in Nicena conuenit. Est au-
tem huiusmodi diuisio prouinciarum præter Canonem Apostolorum 34.
diuisa enim prouincia, fit, vt non vnum Metropolitanum agnoscant, qui à
princípio secundùm Canonem Apostolicum agnoscebant. Est præterea
præter Canonem Apostolorum 30. qui vetat, vt vllus auctoritate alicuius
laici vsus, honorem Episcopi consequatur, vt quidem consequitur, qui ho-
nore Metropolitanus, gratia principis secularis afficitur. Rursùs in Canone
22. adhuc clariùs Canonem Apostolorum 40. citat, qui iubet, vt bona Epi-
scopi à bonis Ecclesiasticis sint separata, nè accidat, vt ecclesia damnum fa-
ciat, dum bona Episcopi ignorantur: aut Episcopus, dum bona ecclesiæ:
atque ità dilapsis bonis Episcopi, propinqui eius mendicare cogantur: &
post mortem malè audiat Episcopus. Prohibet igitur Synodus Chalcedo-
nenfis, nè clerici bona Episcopi post mortem eius diripiant, sicut (inquit)
antiquis canonibus vetitum est. In nulla autem Synodo ante Chalcedo-
nensem est Canon de re hac, nisi in Antiochena Canon 24. eadem sententia,
& eisdem verbis cum Canone Apostolorum. longè autem probabilius est,
cùm Canones antiquos dicit Chalcedonenfis Synodus, vt Canones Apo-
stolorum dicat, quàm Canones Synodi Antiochenæ. Deindè Synodus
Gangrensis, quæ post Nicenam in Paphlagonia habita est. Canones quoque
Apostolorum citat, cùm Eustachij nouitates damnans, in suorum Cano-
num aduersùs illum peroratione, Hæc (inquit) scribimus, non quidè, quòd
eos ex ecclesia eiiciamus, qui volunt in ecclesia secundùm scripturas esse
ascetici, id est, volunt exercere se exercitationibus corporalibus ad pieta-
tè relatis: sed eos, qui hoc genus vitæ ad superbiam suscipiant, efferentes
se in eos, qui simpliciùs viuunt, nouitates præter scripturas & ecclesiasti-
cos Canones inducentes. Et rursùs in extrema parte huius perorationis, &
vt summam (inquit) dicamus, optamus fieri in ecclesia, quæ à sanctis scri-
pturis & Apostolicis traditionibus tradita sunt. Quos paulò suprà dixerat
Canones ecclesiasticos, coniungens eos cum scripturis, dixit hic Apostoli-
cas traditiones, coniungens item cum scripturis. Vt iam necesse sit intelli-
gere, nihil aliud esse Canones Apostolorum, quàm traditiones Apostolo-
rum in ecclesia relictas, ad quas, ceu ad normas & regulas, omnia in Ecclesia
honestè & ordine dirigenda sint: vnde Canones Ecclesiastici sunt, & dicun-
tur: qui quidem sunt velut nerui quidam, qui statum & salutem ecclesiæ
continent & conseruant, vt ex Canone Synodi Africanæ 65. & 66. intelligi
potest. Sic verò intellexisse Synodum Gangrensem, illud etiam testimonio
est,

Can. Apost.
40. citatus in
Canone 22.
Synodi Chal-
cedonen.

Gangrensis
Syn. Cano.
Apost. citat.

Can. nerui
Ecclesiæ.

est, quod quæ istis canonibus Synodus contra Eustachium sanxit, aut secundum scripturas, aut secundum Canones Apostolorum sanxit. Vt illud, quod est in Can. 6. de eo qui contempta ecclesia, seorsum congregat, sancitum est secundum Canonem Apostolorum 31. & Canonem 9. & quod est in Canone 7. de eo qui oblationes ecclesiasticas præter voluntatem Episcopi accipere vult, sancitum est secundum Canonem Apost. 41. Item quod est in Canone 11. de agapis, sancitum quoque est secundum constitutionem Apostolorum de conuiujs pauperum, quæ est in libro secundo Clementis de constitutionibus Apostolorum. Postremò, quod est in Canone 19. de eo, qui ieiunia in commune tradita violat, sancitum est secundum Canonem Apostolorum 69. Adhæc Synodus Carthaginienfis secunda, Valentiano Imperatore habita, Canones quoque sanctorum Apostolorum citat, cum sanciens Canone suo secundo continentiam sacerdotum & Leuitarum, subiungit: Vt, quod Apostoli docuerunt, & ex ipsa antiquitate tenetur, nos quoque custodiamus, id est, vt custodiamus quod tum scripto, tum sine scripto per longam consuetudinem traditum est. sic enim Zonaras quoque in suis canonum explicationibus interpretatus est. Interrogemus ergò istos, qui Canones Apostolorum in Synodis citari negant, ad quã aliam originem referri possit hoc, quod antiqua etiam consuetudine teneri Synodus affirmat, præterquam ad regulam de continentia seruanda Ecclesiæ traditam, quam vsque in hodiernum diem tenet ecclesia Romana, & tenuit semper orientalis ecclesiæ antiquitas, vt à nobis in libris de dogmaticis characteribus verbi Dei, multis veterum Patrum testimonijs demonstratum est. Est autem hæc regula, siue Canon, à sanctis Apostolis traditus, & à Clemente Romano literis mandatus, qui iubet, nè Episcopus, presbyter, aut diaconus, vxorem suam prætextu religionis eiiciat. Quòd si sacerdos & diaconus non tenerentur religione continendi se ab vxore, quorsum Canon vetaret, nè prætextu religionis vxorem eiicerent? aut cur hoc magis vetatur istis, quam laicis? Quia ergò abstinere quidem debent ab vxoribus, sed eas tamen curare & alere, ac tanquam sorores habere debent, idcirco iubet Canon, nè religione ista continendi, qua tenentur, prætexant inhumanitatem non curandi illas & alendi, quia non sit eis vtendum vt vxoribus, sed habendæ sint, tanquam non habeantur, sicut Apostolus ait.

Quos Cano.
Apostol. Gan.
genses pa-
tres in suis
Can. sint se-
cuti.

Can. Apost. 5.
citat in
Syn. Carth. 2.
in c. 2.

1. Cor. 7.

Can. Apostol.
5. in Syn. Car.
2. c. 3. citatus.

H

non

Can. Apost.
31. citatus in
can. 8. Synod.
Carthag. 2.

Can. Apostol.
28. citatus in
Syn. Afric. c.
32.

Can. Apostol.
34. citatus in
Syn. Afric. c.
33.

non debeant, iuxta hunc Canonem, & iuxta Canonem 37. concilij Africani, qui iubet etiam ceteros clericos, præter sacerdotes & diaconos, non cogi ad hoc, sed secundum (inquit) vniuscuiusque ecclesie consuetudinem obseruari debere. Rursus eadem Synodus Carthaginiensis secunda c. 8. Si quis (inquit) presbyter ab Episcopo suo correctus, aut excommunicatus, tumore vel superbia inflatus, putauerit separatim Deo sacrificia offerenda: vel aliud erigendum altare contra ecclesiasticam fidem, disciplinamque crediderit, non exeat impunitus. Valentinus primus sedis Numidie Episcopus dixit, Necessario disciplinae ecclesiasticæ & fidei congrua sunt, & quæ sequuntur. Disciplinam ecclesiasticam vocauit hoc loco Synodus regulam ecclesie traditam, quæ est regula siue Canon Apostolorum 31. cum quo congruit hoc Synodi decretum. sic enim ait Canon Apostolorum: Si quis presbyter, contempto Episcopo, seorsum congreget, & aliud altare erigat, cum tamen Episcopum de fide religionis non condemnet, deponatur. Quandiù enim catholicus est, & non hæreticus, contra fidem ecclesie & regulam eius facit presbyter, qui altare aliud erigit. Idcirco Synodus intuens in hanc regulam siue Canonem ecclesie, à sanctis Apostolis traditum, si putauerit, inquit, aliud altare erigendum contra ecclesiasticam fidem & disciplinam. Græci verò in istis eisdem locis proximè notatis dicunt contra *κατάστασις ἐκκλησιαστικῆς*, id est, statum ecclesie. Vt iam vel hinc intelligere liceat, eos qui Canones Apostolorum ecclesie traditos negant, aut virtutem vocis ignorare, aut putare, reliquisse Apostolos ecclesiam sine disciplina & certo statu: siquidem disciplina & status Ecclesie, canonibus ceu neruis continetur. Hinc Innocentius primus in præfatione regularum Apostolicarum ad Victricium, de quibus antea commemorauimus, quas prius vocauerat regulas, statim vocauit digestas vitæ & morum disciplinas. Rursus Synodus Africana cap. 32. decreuit, ut quia Equitius Episcopus iuste damnatus erat, mitteretur aliquis legatus, ut si forte eum in illis locis, vbi fuerat Episcopus, reperiret, curaret aduersus illum, quicquid posset & oporteret, pro defensione status siue disciplinae ecclesiasticæ. Quis dubitare potest, quin hoc, quod de disciplina & statu ecclesie defendendo, hoc loco dixit Synodus, pertinere voluerit ad Canonem Apostolorum 28. qui iubet, ut si Episcopus iuste depositus pro manifestis criminibus, ausus fuerit ministerium, quod aliquandò ei commissum fuit, attingere, omninò ab ecclesia abscondatur? Rursus adhuc eadem Synodus cap. 54. id quod ex Conc. Mileuitano c. 14. repetitum est: Sed illud (inquit) scimus, inuiolatam semper mansisse ecclesiasticam disciplinam, ita ut nullus fratrum prioribus suis se aliquandò auderet antepone. Et paulopòst: Quæ antiquorum sententia statuta sunt, nostro consensu mancipabuntur. Ad Canonem Apostolorum 34. retulit hoc, qui iubet, ut omnes cuiuscunque gentis siue nationis Episcopi suum primum agnoscant: & nihil præter ea, quæ ad cuiusque ecclesiam priuatim pertinent, sine illius sententia agere audeant.

Et

Et paulopost eadem Synodus clariùs adhuc hunc Canonem citans: Omnes (inquit) Episcopi dixerunt, Hic ordo & à patribus, & ab antiquis seruatus est: & à nobis, concedente Deo, seruabitur, seruato iure Primatum Numidiæ & Mauritanix, Patres distinxit à Maioribus, siue ab antiquis, quos Synodus Græcè vocauit ἀρχαίους, vt Apostolos proprietate verbi significaret, quos patres Africani secuti sunt. De hoc ordine ecclesiarum, & de hac disciplina meminit etiã sanctus Anacletus in Epist. 3. scribit enim, illas Metropoles, quæ priscis temporibus primatū tenebant, quia erant scilicet capita plurium prouinciarum, primas omnium esse: & Patriarchas siue Primates à beato Petro & Clemente accepisse: eas verò Metropoles, quæ singularum prouinciarum capita fuerant, accepisse Metropolitanos, esseq; primas ciuitates infra illas Patriarcharum, siue Primatum. Inter alias verò ciuitates, quæ in vnaquaque prouincia sunt, illas esse primas, quæ à sanctis Apostolis, & à Clemente, siue ab Anacleto primos prædicatores acceperunt: quas se ait descripsisse in matricula, vt vulgò dicitur, quam vocat totum, & Synodus Africana vocat μαρτυριον & ἀρχαίον, & subiungit idem Anacletus Canonem Apostolorum 34. inquit: Indè nanque & Apostoli inter se statuerunt, vt Episcopi singularum gentium scirent, quis inter eos esset primus. Hæc igitur omnia qui conferre inter se, & cum Synodo Africana voluerint, facile intelligent, agnouisse Synodum Africanam Canonem Apostolorum, & disciplinam ecclesiæ traditam de ordine Episcoporum seruando, qui inter eos primi essent, & qui infra primos: & Epistolam Anacleti, quæ de hoc ordine scribit: retulisseq; ad hunc Canonem Apostolorum, & ad epistolam Anacleti, quod eadem Synodus Africana dixit, Hic ordo à patribus & ab antiquis seruatus est. Citat prætereà eadem Synodus in cap. 16. Canonem primum Apostolorum. Sic enim ait: Aurelius Episcopus dixit, Antiquus Canon seruabitur, vt non pauciores quàm tres, qui decreti sunt, sufficiant ad ordinationem Episcopi. Græcè est ἀρχαίον. Typum enim vocat Canonem, vt ipsi quoque Græcorum Canonum interpretes notarunt, pro quo formã dixerunt Latini patres. Quòd si fortè Magdeb. hinc quoque negent citatum esse Canonem Apostolorum, edisserant nobis, si possunt, quam formam antiquam seruaturã se Synodus polliceatur? aut quid aliud sunt Canones Apostolorum, quàm formæ ecclesiasticæ? Veniamus iam ad Synodū 7. id est, ad secundam Nicenam Oecumenicam, quæ non semel & iterum, sed sæpiùs Canones Apostolorum, & quidem nominatim citat. Sic enim ait in primo Canone: Et diuinos Canones amplectimur: & integram ac firmam ipsorum constitutionem, quos sancti Apostoli, spiritus sancti clarissimæ tubæ, ediderunt. Item in Canone 5. citat Canonem Apostolorum 29. In eum enim qui precio ordinatus est, fiat (inquit) secundum Canonem Apostolorum, qui ait: Si quis Episcopus pecunia hanc dignitatem obtinuerit, aut presbyter vel diaconus, priuetur omnino nō communionem, vt Simon magus à me Petro. Rursus in Canone 10.

Can. Apostol.
34. apud Anacletum collatus cum Syn. Afric. can.

Can. Apost. I.
citatus in Syn.
Afric. ca. 16.

Synodus II.
Nicena Canon
nes Apost. citat.
uit.
an. Apost.
29. citatus in
2. can. Syn.
Nic. 2.

Canon Apost.
6. citatus in
ca. x. Syn. Nic.

Canonem Apostolorum sextum citat, cum ait: Non licet illis, scilicet presbyteris, mundanas vite curas suscipere, ut potest prohibitas à diuinis canonibus. Præterea in Canone 12. producit & recitat Canonem Apostolorum 38. in eum enim, qui bona ecclesiæ alienat, siue Episcopus, siue abbas monasterij sit, Sit, inquit, irritum secundum Canonem Apostolorum, qui ait, Omnium bonorum ecclesiasticorum, & quæ sequuntur. Præterea Synod. 8. quæ Ioanne Pont. Rom. cccclxxxij. patrum Constantinopoli habitata est, cui præfuerunt legati Pont. Petrus presbyter, Paulus Anconitanus, & Eugenius Episcopus Ostiensis, grauisimum & sanctissimum testimonium canonibus Apostolorum dedit. Cum enim Basilius Imperator confessionem fidei ab eis posceret, qui locum Pontificis tenebant, ijsq; sicut in sexta Actione scriptum est, responderent, non decere alium canonem nominari præter veteres, qui in cuncto orbe vigerent, peterentq; ut de omnium sententia legerentur ac confirmarentur, Photius Patriarcha Constantinop. dixit: Iudicio omnium fratrum & sacerdotum nostrorum legantur. Ac Petrus quidem diaconus & protonotarius legit, inquit: Domini & Saluatoris nostri Iesu Christi diuinam, & ueneratione dignam doctrinam, sinu mentis complectimur: & voluntate non discrepante, ac puritate fidei fundati, sanctorum quoque Apostolorum constitutiones, & κανονικὰ σύνταξις, id est, canonicas formas iudicio verissimo seruamus: quin etiam 7. Synodorum Oecumenicarum, ut quæ unius spiritus sancti afflatu directæ & actæ sunt, prædicationem & canones sanos, & non deprauatos, sincera & constanti sententia, ut sanctos honoramus & custodimus. & quæ sequuntur. An non est hæc grauisima & celeberrima canonum Apostolorum citatio, qui iudicio ac sententia cccclxxxij. Patrum, secundo loco post Euangelicam doctrinam collati sunt: & eos per cunctum orbem vigere, & constanti sententia & pietate à Synodo honorari & custodiri pronuntiatum est? Præterea etiam Constantinopolitana Synodus, quæ Photio Patriarcha post 8. illam in templo sanctorum Apostolorum habitata est, quæ canones 17. edidit, canones quoque Apostolorum nominatim citat. ut in canone 8. quæ aduersus eos sanxit, qui alios faciunt eunuchos, canonem Apostolorum 22. citat sic enim ait Synodus: Diuinus & sacer sanctorum canon eos, qui se faciunt eunuchos, interfectores sui esse iudicat, & quæ sequuntur. Rursum canonem Apostolorum 27. citat in canone suo 9. in eos clericos sancto, qui canonem Apostolorum iubentem, nè sacerdotes vllum verberent, male interpretabatur. Sic enim incipit: Cum Apostolicus & diuinus canon sacerdotes, qui fideles, qui peccarunt, & infideles, qui iniuriam fecerunt, verberant, mouendos esse gradu decernat, qui iræ indulgentes, & Apostolicas constitutiones deprauantes, interpretati sunt, prohibere canonem, nè liceat sacerdotibus manu propria verberare: non autem, nè liceat manu aliena, iubendo alteri, ut verberet, cum hoc neque canon dicat, neque ratio intelligere permittat, & quæ sequuntur. Item in canone 11. citat cano-

nes Apostolorum 7. & 83. Sic enim ait: Presbyteros vel diaconos, qui curas aut magistratus mundi suscipiunt, aut eas, quas in domibus principum vocant procuratorias, diuini & sacri canones deponi iubent. Hoc igitur & nos confirmantes, idem in reliquos clericos statuimus, & reliqua.

Præterea in Synodo Parisiensi, ex Episcopis Gallie dicecesis Senonen. Turonen. Rhotomagen. Ludouico & filio eius Lothario Imperatoribus, ante annos septingentos & amplius citatus est, & recitatus ad verbū canon Apostol. 41. nomine Apostolorum. Sic enim ait c. 15. sanciens, vt Episcopus habeat Oeconomum ecclesie, qui res ecclesie secundum sententiam Episcopi dispenset: quod si hoc non fecerit, diuinis constitutionibus subiacebit in canonibus, qui Apostolorum titulo prænotantur, titulo 41. ita legitur: Deinde recitatur Canon ad verbum. Rursus cap. 26. Irrepsit (inquit) inter cætera, quæ ecclesiastica authoritati, immò diuinæ contraeunt, miserabilis & periculosa nostri temporis consuetudo, quæ valde à veritate canonica abhorret, eò quod Episcoporum cõcilia bis in anno, sicut mos canonicus docet, per vnamquaq; prouinciam nõ fiunt. Morem canonicū vocauit, morem siue consuetudinē Apostolico Canone 37. sancitā de Synodis bis quoq; anno habendis. quod vel ex eo constat, quod non seruari hoc, contrariū diuinæ authoritati esse dixit: in quo satis significauit Canonem Apostolicum. Deinde cap. 36. Priscis (inquit) temporibus, quandò iura Canonum suum seruabant vigorem, nullus clericorum parociam suā relinquere, & ad aliā, sine Episcopi sui commendatitijs literis, audebat quoquo modo pergere. nostri verò temporis miserabilis inoleuit consuetudo: & paulopost, Quod quantum & à diuina & à canonica authoritate discordet, in promptu est. Cùm dicit, discordare à diuina & canonica authoritate, proficisci clericos ad alias ecclesias sine literis commendatitijs, satis clarè Canonem Apostolorum 33. denotauit, quo cautum est, nè Episcopus, aut presbyter, aut diaconus, cùm peregrinantur, sine literis commendatitijs recipiantur.

Item Synodus Romana sub Gregorio 7. in Canone suo secundo Canonē Apostolorum 25. citat, cùm ait: Quoniam inuestituras cõtra statuta sanctorum patrum à laicis in multis partibus nouimus fieri, decernimus, vt nullus clericorum inuestituras Episcopatus, vel abbatie, vel ecclesie de manu Imperatoris, vel regis, vel alicuius laicæ personæ viri vel femine suscipiat, & si præsumserit, recognoscat, inuestituram illam Apostolica authoritate irritam esse: & se vsq; ad dignam satisfactionem excommunicationi subiaccere. Si autem Magd. more suo cauillari voluerint, non citari hinc Canonem Apostolorum, ostendant ipsi, si possunt, antiquius statutum sanctorum patrum, quod Romana Synodus citare potuerit, aut debuerit; quàm istud sanctorum Apostolorum, in quo legunt prohibitum, nè quis vsus magistratibus, regibus, principibus seculi, aut imperatoribus, quos vno omnes vocabulo complexus canon κοσμηδὸς ἀρχόντων vocat, ecclesiam obtineat: & qui obtinet, deponitur, & excommunicatur, tam diu scilicet, donèc dignè satisfaciatur, sicut

ius 7. & 83.
Apost. can.

Synodus Pa-
risien. ex can.
Apost. 41.
citauit.

Itē 37. & 33.

Canon. Apost.
30. citatus in
2. can. Synod.
Rom. sub
Greg. 7.

Romana Synodus interpretata est. Quod si ostendi non potest grauius de hac re statutum, neq; quod ita pprie & verè sanctorum patrum dici debeat: quæ ista tanta peruerfitas ac malignitas istorum, vt negare audeant citari hic canonem Apostolorum? Deindè Synodus Triburiensis 22. Episcoporu Germanorum ante annos sexcentos, canonem Apostolorum 11. de nõ orando cum excommunicatis, citauit in cap. 2. Postremò Synodus Tridentina 300. ferè Patrum, tot actãtas Synodos antiquas secuta, ipsa etiam canonem Apostolorum 38. citat Sess. 25. cap. 1. de reformatione.

San. Apost. 11. citatus in cap. 2. Synodi Triburiensis. Can. Apostol. 38. citatus in Syn. trident.

De testimonio, quod sexta Synodus canonibus Apostolorum in tertio Canone tribuit secundum confessionem Magd. & quomodo illud eludant ridiculè, & responsio ad id, quod ex Leone 9. obijciunt, & de 50. capitulis, quæ ab eo feruntur approbata, & de libro Apocrypho Canonum Apostolorum apud Gelasium: & de Canonibus Apostolorum, à beato Gelasio in epistolis & decretis suis citatis, item de beato Isidoro, quid ille de Canonibus Apostolorum senserit, & quid de eo respondendum sit Magdeb. Cap. 15.

HActenùs de citatiõe Canonum Apostolorum in Synodis, tum Oecumenicis, tum prouincialibus. Iactent ergò nũc Magd. illud suũ commentum, quod in centuria 1. his verbis scripserunt: Et constat, in nulla alia Synodo eos Canones pro authenticis & Apostolorum esse receptos, quàm in sexta Constantinopolitana, quæ celebrata est circiter annũ Domini 675. Nam eius Canon secundus sic habet: Placuit huic sanctæ Synodo, vt à modò confirmata & rata sint Canonum Apostolorum 85. Capitula.]
 Haftenùs Magd. Confitentur ergò isti boni viri receptos esse pro authenticis & Apostolorum canonibus istos 85. Sed videamus nunc, quomodo hoc sextæ Synodi testimonium, quod ccxxvij. patres in Synodico conuentu canonibus Apostolorum dederunt, refellant: Quia constat, in nulla alia Synodo pro authenticis & Apostolorũ esse receptos. Sic ergò cogitãsse mihi videntur, quasi testimonium vnus Synodi, vnus testis testimonium esset. Vnius autem testimonium constat non facere fidem, cùm scriptum sit in lege, In ore duorum vel trium stabit omne verbum. Itaq; obliti, quot testes in vna Synodo sexta aduersùs suam opinationem citauissent, ex ducentis vigintiseptem testibus vnum testem fecerunt, quia vna Synodus esset, & non 227. Synodi. Videat ergò quadriga Magdeburgensium, an eorum testimonium testimonio 227. patrum sit satis conuictum. Esto, nulla alia Synodus esset, vt ipsi finxerũt, quæ canonibus Apostolorum vsa fuisset: & eos p testimonio autentico & Apostolico citãssent, vt quidem sunt multæ, vt à nobis satis superq; haftenùs demonstratum est. Subiunxerunt deinceps Magd. ad refellendum testimonium sextæ Synodi: Neq; tamen defuerunt, qui negarent esse Apostolorum, nam Leo 9. qui circa annum Domini 1049.

Testimonium vnus Synodi, ccxxvij. patrũ quasi testimonium vnus testis à Magd. reputatur.

contra